

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie rassenbijsluiters

Teckel

De langgerekte, laagbenige Teckel is een bekende jachthond en gezelschapshond. Alle negen Teckelvarianten zijn doorgaans vrolijk, onafhankelijk, slim en eigenwijs. Ze hebben veel jachtinstinct en blaffen graag. Teckels zijn aanhankelijk en niet graag alleen. De Teckel past bij een eigenaar die zijn hond goed socialiseert, duidelijke regels hanteert en de tijd heeft om leuke dingen met zijn hond te ondernemen.

Kies het juiste ras voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of de Teckel het ras is dat u zoekt.

Lees ook de huisdierenbijsluiter Hond op www.licg.nl voor alle benodigde basisinformatie over honden.

Algemeen

De Dashond, in Nederland beter bekend als Teckel, is van oorsprong een jachthond die gebruikt werd om vossen en dassen (vandaar de naam Dashond) in hun hol te volgen. De korte poten, die in feite een erfelijke afwijking waren, kwamen daarbij goed van pas. Om ook goed op konijnen te kunnen jagen, ontstond een foklijn met kleinere Teckels.

Inmiddels bestaan er drie formaten: de Standaard Teckel, die het grootst is, de Dwergteckel die een kleinere uitvoering is en de Kaninchen Teckel, de kleinste variant. Van elk formaat bestaan drie vachttypen die niet alleen in uiterlijk maar ook wat in karakter verschillen. Tegenwoordig worden Teckels vooral als gezelschapshond gewaardeerd, maar ook wordt er nog steeds mee gejaagd. Ze worden ingedeeld bij rasgroep 4: 'Dashonden'.

Teckels kunnen gemiddeld dertien jaar oud worden.

Uiterlijk

De Teckel heeft een langgerekt lichaam met korte poten. Het lijf is gespierd en de borstkas diep en breed. De poten zijn recht en de voeten horen naar voren te wijzen. De kop is lang met een lange smalle neus en hangende oren. De staart is lang.

Er bestaan drie verschillende vachttypen: kortharig, ruwharig en langharig. De korthaar heeft een korte, dichte en gladde vacht en komt eenkleurig voor in de kleuren rood, roodgeel en geel, tweekleurig in zwart of donkerbruin met roestbruine of gele aftekening op kop, poten en borst, of gevlekt met een donkere onderkleur met grijze of beige vlekken, of gestroomd (rood of geel met donkere fijne streping).

De ruwhaar heeft draadachtig kort haar dat overal tegen het lichaam aan ligt behalve bij de borstelige wenkbrauwen en de duidelijke baard. Hij komt voor in donker of lichte grijsbruine 'zwijnkleur' en daarnaast in de korthaarkleuren.

De langharige Teckel heeft een zachte, gladde en sluike vacht, lang aan hals, oren, borst, de achterkant van de poten en de staart. Hij kan voorkomen in dezelfde kleuren als de korthaar.

De formaten worden ingedeeld naar borstomvang. Deze is voor de Standaard Teckel meer dan 35 centimeter, voor de Dwergteckel 30 tot 35 en voor de Kaninchen Teckel tot 30 centimeter. Het gemiddelde gewicht van de Standaard Teckel is zo'n negen kilo, van de Dwergteckel vijf tot zeven kilo en voor de Kaninchen Teckel tot drie en een halve kilo.

De volledige rasstandaard van de Teckel of Dashond kunt u vinden bij de rasvereniging. Op de website van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland staan alle bij hen aangesloten rasverenigingen genoemd.

Karakter

Hoewel er duidelijke verschillen zitten in de karakters van de verschillende Teckelvarianten, zijn het in alle gevallen slimme, eigenzinnige, alerte en actieve honden. De Teckel is gefokt om zonder zijn baas achter de vos of das aan te gaan en is dan ook zelfstandig, moedig en een echte doorzetter. Tijdens de jacht werd van de hond verwacht dat hij blafte, en veel Teckels blaffen dan ook graag. Teckels zijn vrolijk, aanhankelijk en graag bij mensen.

De kortharige Teckel is van de drie varianten het meest gemiddeld van karakter. Hij is zachtaardig, gehecht aan zijn gezin maar naar onbekenden wat terughoudend. De ruwharige Teckel is wat feller, waarschijnlijk doordat hier terriërs zijn gebruikt om hem te fokken. Hij wordt

nog het meest voor de jacht gebruikt. De langharige variant is zachter, aanhankelijker en gevoeliger van karakter dan de andere twee.

Door gebrekkige socialisatie ontstaan soms angstige of nerveuze Teckels, vooral bij de langharige variant vanwege zijn gevoelige aard. Ook kunnen Teckels zich zelfverzekerd en overheersend gedragen, vooral reuen van de standaard ruwhaar. Teckels zijn waaks en zullen blaffen bij 'onraad', wat soms betekent: bij elke voorbijganger. De langharige variant is meestal wat stiller.

Uiteraard heeft de Teckel veel jachtinstinct. Vooral kleine knaagdieren en vogels zijn niet veilig voor hem, en Teckels zijn slim genoeg om uw caviakooi open te krijgen. Houd eventuele kleine huisdieren dus goed uit zijn bereik! Met katten kan de Teckel goed omgaan als hij ermee is opgegroeid.

Tijdens het wandelen betekent zijn jachtinstinct dat de Teckel er vandoor kan gaan als hij iets ruikt of voorbij ziet rennen, het is vaak niet eenvoudig hem dan terug te roepen. Vooral de korthaar en de ruwhaar gaan graag ergens achteraan.

Teckels zijn niet graag alleen maar kunnen dit wel leren als het goed wordt aangeleerd door dit langzaam op te bouwen.

Als Teckels van jongs af aan gewend zijn aan kinderen kunnen ze goed met hen overweg, maar van nature zijn het geen kindervrienden, vooral de gladharige Teckel niet. Bovendien moet u oppassen dat kinderen niet met de Teckel rondsjouwen, vanwege hun lange rug zijn Teckels kwetsbaar voor verkeerd oppakken. Laat kinderen nooit alleen met honden!

Verzorging

De vacht van de kortharige Teckel hoeft alleen wekelijks geborsteld te worden, tijdens de rui wat vaker. De langharige vacht moet vaker worden geborsteld en doorgekamd om te voorkomen dat de lange haren gaan klitten. De lange haren aan de voeten moeten worden bijgeknipt en ook een overdaad aan haar onder de oren kunt u beter uitdunnen zodat de oren meer lucht krijgen. De ruwhaar moet tenminste twee maal per jaar geplukt worden. U kunt dit bij een trimsalon laten doen. Castratie ("sterilisatie") kan bij de ruwhaar en langhaar voor vachtverandering zorgen waardoor deze pluizig en minder goed te onderhouden wordt.

Let op dat de ogen goed schoon zijn, controleer geregeld het gebit en zorg dat de nagels niet te lang worden.

Het is erg belangrijk om uw Teckel slank te houden, overgewicht belast de rug en kan problemen veroorzaken. Let extra op na castratie, dit zorgt ervoor dat de Teckel snel te zwaar wordt als u de hoeveelheid voer niet aanpast.

Beweging en activiteiten

Teckels zijn actief en nieuwsgierig, ze hebben gemiddeld veel beweging nodig. Als u in bosgebied wandelt kunt u de Teckel beter aan de lijn houden, de meeste Teckels gaan hun neus achterna en luisteren slecht als u hen terugroept. Een goed getrainde Teckel kan wel loslopen, maar blijf altijd alert, zeker in de buurt van wegen! Spelletjes vindt de Teckel ook leuk, zoals gooien met een bal of flostouw. Laat hem niet teveel achter stuitende ballen aanrennen, de vreemde draaiingen kunnen zijn rug teveel belasten.

Behalve wandelen en spelen kunt u met uw Teckel ook zoek- en speurspelletjes doen. Natuurlijk zijn Teckels ook erg geschikt voor jachtraining.

Socialisatie en opvoeding

Zoals bij alle honden is een goede socialisatie erg belangrijk. De fokker moet hiermee al begonnen zijn, vraag dus na wat deze al aan de socialisatie van de pups heeft gedaan en ga er zelf mee verder. Wen uw pup aan allerlei mensen, dieren en andere nieuwe zaken. Besteed extra aandacht aan het omgaan met kinderen en onbekenden.

Bij de socialisatie met andere honden moet u natuurlijk oppassen dat uw Teckel pup niet onder de voet wordt gelopen, maar ook met grotere honden moet hij leren omgaan. Zoek rustige, gehoorzame honden uit om uw pup kennis mee te laten maken. Eventueel kunt u de pup eerst op uw arm nemen en door de knieën gaan zodat de honden elkaar rustig kunnen besnuffelen. Zorg dat uw pup ook voldoende rust krijgt om alle nieuwe ervaringen te verwerken.

Bij de opvoeding is het belangrijk dat u consequent en duidelijk bent. De Teckel is eigenwijs en vasthoudend en weet vaak precies hoe hij zijn zin moet krijgen. Laat u niet door zijn charmes verleiden om ongewenst gedrag door de vingers te zien! Flink enthousiast belonen werkt goed om hem te leren wat u van hem wilt.

Teckels leren snel, vooral de korthaar, maar langdurig oefeningen doen vinden ze snel saai. Als u weet waarmee u uw Teckel kunt motiveren en wat voor hem een echte beloning is, kunt u hem van alles leren, maar verwacht geen strikte gehoorzaamheid.

Leer uw pup om alleen te blijven door dit langzaam op te bouwen. Leer hem ook om te stoppen met blaffen als u dat zegt. Het leren hier komen heeft extra aandacht nodig.

Ga met uw Teckel pup naar een puppycursus. Daar leert hij andere honden kennen en op u te letten, terwijl u leert hoe u de hond iets bij kunt brengen. Bovendien is het goed voor de band tussen u en uw hond om samen bezig te zijn.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Bij elk ras kunnen erfelijke aandoeningen voorkomen. Volgens recent onderzoek van Universiteit Utrecht zijn voor de Nederlandse populatie Teckels de belangrijkste erfelijke aandoeningen:

- Mitralisklep degeneratie
- Hernia nucleus pulposus (Canine intervertebral disk disease)

De mitralisklep is de hartklep tussen de linker boezem en de linker kamer van het hart. Door aantasting (degeneratie) van deze klep sluit hij niet goed meer. Normaal stroomt het bloed vanuit de linker hartboezem naar de linker hartkamer en van daar het lichaam in, maar met een slecht sluitende hartklep kan bloed terug lekken naar de linker boezem van het hart. De aandoening wordt langzaam erger. In eerste instantie heeft de hond vaak geen last maar is er wel een ruis te horen bij het beluisteren van het hart door uw dierenarts. Later kunnen de hoeveelheden bloed die terug lekken naar de linker boezem steeds groter worden. Hierdoor vermindert de effectiviteit van het hart, worden de linker boezem en kamer en ook de longaders verwijd en kan er vocht in de longen ontstaan. Er kunnen ademhalingsproblemen ontstaan en er ontstaan vaak symptomen zoals snel moe worden en hoesten, uiteindelijk ook een snelle ademhaling, slecht eten en vermageren. De problemen ontstaan vaak pas op latere leeftijd.

Hernia nucleus pulposus wordt veroorzaakt door aantasting van tussenwervelschijven. De tussenwervelschijf is een structuur tussen de wervels die schokken opvangt en de wervelkolom stabiliseert. Normaal gesproken gaan de tussenwervelschijven geleidelijk achteruit (degeneratie) tijdens het ouder worden.

De tussenwervelschijf bestaat uit een stootkussen (nucleus pulposus) dat is omgeven en op zijn plaats wordt gehouden door een ring van stevig bindweefsel. Bij degeneratie wordt vooral de kwaliteit van deze ring (annulus fibrosus) slechter. Dit wordt vooral bij oudere dieren gezien maar kan soms al in de eerste twee jaar van het leven beginnen. Dit hoeft nog niet direct verschijnselen te geven bij de hond, maar kan uiteindelijk pijn en zenuw schade veroorzaken. De verzwakte tussenwervelschijf kan gaan uitpuilen en daardoor druk op zenuwen en ruggenmerg veroorzaken, wat rugpijn geeft op die plaats (hals of rug).

Als de ring rond de tussenwervelschijf doorbreekt ontstaat een hernia (Hernia nucleus pulposus, ook wel Canine intervertebral disk disease genoemd) en kunnen naast pijn ook verlamingsverschijnselen optreden. Symptomen van problemen met de tussenwervelschijven zijn bijvoorbeeld dat de hond niet meer wil wandelen, springen of traplopen en laat merken dat hij pijn heeft bij het aanraken van bijvoorbeeld de nek. De meest voorkomende plaatsen van zo'n hernia is in de halswervelkolom en in het gebied van de lendenwervels (lage rug). Dit wordt ook wel Teckelverlamming genoemd. Hernia kan leiden tot niet meer willen springen of lopen, problemen met ontlasting en verlamingsverschijnselen zoals slepen met de voet of de poten.

Bij een hernia kan een operatie af en toe helpen, maar helaas vaak niet. Er zijn ook andere behandelingen mogelijk zoals fysiotherapie of laserbehandeling. De rasvereniging heeft een herniahulpverlening die u kunt raadplegen. Rust is altijd erg belangrijk bij het herstel.

De aanleg voor hernia is erfelijk, maar door overbelasting te voorkomen verkleint u de kans dat uw Teckel een hernia ontwikkelt. Voorkom springen op of van hoge plaatsen en laat hen liefst niet traplopen of eindeloos achter stuiterende ballen aanrennen. Als u uw Teckel wilt optillen moet u zorgen dat zijn rug zoveel mogelijk recht blijft. Het is ook erg belangrijk om uw Teckel niet te dik te laten worden, overgewicht vergroot het risico op een hernia.

De rasvereniging heeft op haar website een hernia-inventarisatieformulier, ontwikkeld in samenwerking met de faculteit Diergeneeskunde in Utrecht. Als uw teckel een hernia heeft, kunt u dat hiermee laten registreren. Dit kan nuttige informatie leveren voor onderzoek naar deze aandoening.

Behalve deze aandoeningen zijn er volgens het onderzoek naar de Teckel nog andere erfelijke aandoeningen die bij het ras van belang kunnen zijn, namelijk:

- Progressieve myoclonische epilepsie (PME / Lafora disease) (dwergteckel ruwhaar)
- Portosystemische shunt (extrahepatische portocavale shunt)
- Cataract
- Progressieve retina atrofie (PRA) (dwergteckel langhaar, standaard teckel ruwhaar)
- Allergische rhinitis

Progressieve myoclonische epilepsie (PME / Lafora disease) is een speciale vorm van epilepsie die bij de ruwharige dwergteckel voorkomt. Hierbij ontstaan spiertrekkingen over het hele lijf, waarbij de kop achterover in de nek wordt getrokken. Een aanval wordt vaak uitgelokt door plotseling licht of geluid. De aandoening wordt al op jonge leeftijd gezien. Er bestaat een DNA test die echter nog niet in Nederland beschikbaar is.

Een portosystemische shunt is een verkeerde aanleg van bloedvaten naar de lever. Via de poortader loopt bloed van het maagdarmsgebied naar de lever, waar het gezuiverd wordt van allerlei afvalstoffen. Bij deze aandoening is de poortader verkeerd ontwikkeld, waardoor een abnormale verbinding met een ander bloedvat ontstaat. Hierdoor loopt het bloed vanuit de darmen niet naar de lever, maar direct naar de onderste holle ader (vena cava) of een ander groot bloedvat, de vena azygos.

Er komen te veel afvalstoffen in het bloed, wat allerlei gezondheidsklachten bij de hond kan geven omdat de hond zichzelf als het ware vergiftigt. Bovendien groeit de lever niet met de hond mee, en wordt dus op den duur veel te klein wat betreft omvang en functie.

Symptomen zijn onder andere hersenverschijnselen, sloomheid, braken, diarree en weinig eetlust. Er zijn verschillende varianten van de portosystemische shunt, bij de teckel gaat het om een extrahepatische portocavale shunt.

Cataract is een vertroebeling van de oog lens, die ook wel grauwe of grijze staar wordt genoemd. Cataract wordt meestal geleidelijk steeds erger en leidt uiteindelijk tot een verslechtering van het gezichtsvermogen. Stofwisselingsstoornissen, externe beschadiging van de oog lens en erfelijke factoren kunnen meespelen in het ontstaan van cataract.

Progressieve retina atrofie (PRA) is een aandoening waarbij het netvlies (de retina) in het oog wordt aangetast. Het netvlies bevat staafjes en kegeltjes die het gezichtsvermogen bepalen. In het geval van progressieve retina atrofie worden eerst de staafjes aangetast, wat als gevolg heeft dat de hond slechter ziet in schemerlicht. In een later stadium worden ook de kegeltjes aangetast waardoor uiteindelijk volledige blindheid ontstaat. Bij de teckel komt PRA vooral voor bij de langharige dwergteckel en de ruwharige standaard teckel.

Allergische rhinitis is een ontsteking van het neusslijmvlies. Bij allergische rhinitis komt dit door een allergische reactie op stoffen uit de omgeving, bijvoorbeeld huisstofmijt of pollen van grassen of bomen. Symptomen van een rhinitis zijn niezen en neusuitvloeiing.

Ook komt wel eens distichiasis voor, een aandoening waarbij één of meer haren groeien vanuit de vrije ooglidrand waarin zich normaal geen haarzakjes bevinden. Als de haren naar het hoornvlies van het oog gericht, hard en stug zijn zullen zij het hoornvlies irriteren. De verschijnselen bestaan uit tranende ogen en zwelling van het hoornvlies.

De rasvereniging verplicht fokkers om de ouderdieren te laten testen op de oogaandoeningen cataract, PRA en distichiasis. In het fokreglement van de rasvereniging kunt u de precieze fokregels nagaan en zien wanneer ouderdieren worden uitgesloten van de fok om erfelijke aandoeningen te voorkomen.

Meer uitleg over het onderzoek door Universiteit Utrecht naar erfelijke aandoeningen bij rashonden in Nederland vindt u op www.rashondengids.nl.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van een Teckel is het prettig als u al wat ervaring heeft met het houden van honden. Zorg dat u zich van tevoren goed informeert, bijvoorbeeld via de rasvereniging.

Aanschaf en kosten

Lees voor u een hond aanschaft het Praktisch document 'De aanschaf van een hond' op www.licg.nl.

Let goed op als u een Teckel pup wilt aanschaffen. Pups die via de pupinformatie van de rasvereniging worden aangeboden, zijn in elk geval gefokt volgens het fokreglement van de vereniging. Dit stelt het testen op verschillende oogafwijkingen verplicht. Ook worden welzijnsregels gesteld aan de fokdieren, zoals een minimale en maximale leeftijd waarop de teef gedekt mag worden en een maximaal aantal nesten per teef.

De pups mogen vanaf acht weken naar hun nieuwe eigenaar. Bij pups van de kaninchen teckel kan het verstandig zijn deze pas na negen weken bij de moeder weg te halen omdat deze zich relatief langzaam ontwikkelen. Ga niet alleen af op een vermelding van lidmaatschap van de rasvereniging, dit geeft geen garantie over de kwaliteit van het fokken.

Koopt u elders een pup, dan zult u zelf moeten vragen of er bij de ouders tests op erfelijke aandoeningen zijn gedaan en de uitslagen moeten bekijken. Daarmee maakt u de kans dat u een pup koopt met een erfelijke aandoening zo klein mogelijk. Van ouderdieren met stamboom kunt u de uitslagen van oogonderzoek ook nagaan op de website van de Raad van Beheer.

Van pups met een stamboom heeft u zekerheid over de afkomst van de pup, want sinds juni 2014 moet voor alle rassen voor het afgeven van stamboompapieren een DNA-test op afkomst worden gedaan.

Koop geen 'goedkope' pups via internet of handelaars die allerlei rassen verkopen of veel nesten tegelijk hebben. Deze zijn vaak niet goed gesocialiseerd. Bij slecht gesocialiseerde Teckels komt regelmatig angst en angstagressie voor. Het is dan ook erg belangrijk dat de pups in huis opgroeien en niet continu in een kennel zitten! Bij dergelijke adressen zijn de ouderdieren bovendien lang niet altijd getest op erfelijke aandoeningen. U loopt met zo'n aankoop het risico dat u op termijn alsnog veel geld kwijt bent aan medische kosten of gedragstherapie.

Gebruik de puppy-checklist van het LICG om u te helpen beoordelen of bij u een betrouwbaar adres koopt.

Wilt u een volwassen Teckel aanschaffen dan kunt u terecht bij de rasvereniging, deze bemiddelt bij herplaatsing. U kunt ook terecht bij een asiel.

Maak bij de aanschaf van een pup of oudere hond duidelijke afspraken. Het gebruik van een koopcontract is aan te raden.

Pups geboren na 1 april 2013 of honden afkomstig uit het buitenland moeten verplicht gechipt en geregistreerd zijn door de fokker of importeur. Krijgt u zo'n hond aangeboden die niet gechipt en geregistreerd is, dan houdt de verkoper zich niet aan de wet en kunt u de hond beter niet kopen. Zelf bent u verplicht de registratie binnen twee weken na aanschaf op uw naam te zetten. Meer informatie vindt u in het Praktisch document over 'Chippen en registreren' of op www.chipjedier.nl.

Een Teckel die u via de rasvereniging aanschaf kost gemiddeld tussen 850 en 1000 euro voor de Standaard Teckel, tussen 1000 en 1250 euro voor de Dwergteckel en tussen 1100 en 1400 euro voor de Kaninchen Teckel.

Daarnaast bent u geld kwijt aan behoeftes zoals een mand, een riem, een etensbak en speeltjes. Aan voeding bent u zo'n 10 tot 20 euro per maand kwijt. De tarieven van de hondenbelasting variëren per gemeente. Denk ook aan de kosten van de puppycursus en vervolgcursussen of hondensport.

Houd rekening met dierenartskosten zoals entingen, ontwormen en behandeling tegen vlooiën, bij elkaar vanaf ruim 100 euro per jaar. Wilt u de hond laten castreren dan komen daar de operatiekosten bij, voor reuen kost dit gemiddeld zo'n 125 euro, voor teven minstens anderhalf tot tweemaal zoveel. Daarnaast kunt u voor kosten komen te staan als uw dier onverhoopt ziek wordt. Voor (onverwachte) dierenartskosten kunt u een ziektekostenverzekering afsluiten.

Bijzonderheden

- Teckels zoeken veel oogcontact met mensen en kunnen goed inschatten hoe hun stemming is.
- Houd er rekening mee dat een Teckel slim, eigenzinnig en zelfstandig is en daardoor niet de meest gehoorzame huishond!
- Teckels zijn grote honden in een klein formaat, houd daar rekening mee als baas. Ze kunnen de clown uithangen om hun zin door te drijven en winden u snel om de vinger.

Bij het LICG kunt u terecht voor onafhankelijke en betrouwbare informatie over het 'houden van huisdieren'. Door het bieden van deze informatie en het organiseren van campagnes levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

Versie: augustus 2016

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl